

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

De sup[er]bia q[ue] [...] Gregoriu[m] est regina [et] mater o[mn]i[u]m
p[...]ctor[um].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De peccato

Hinc cuples cōtra: mādata cetera frāglt.

Demū mādatū: nec rē cuples alienā.

Hec igit sunt q̄ occurrerūt p̄ aliq̄li explanatōe decē p̄ceptoz̄ diuine legis.

Nūc p̄o trāseamus ad tractādū sub breuibz̄ de septē pctis mortalibz̄.

De septē peccatis mortalibz̄. Et p̄mo ostēdit q̄ pctā spūalia sunt maioris culpe peccatis carnalibz̄.

Septem
virtutes
frānt se
pctē pctis

Peccata
spūalia s̄
grauiora
corpā libz̄

Peccata
carnalia
s̄ maxie
execrabili-
lia.

Supbia
est pctm̄
subtile.

Quid est
supbia.

Septē vicia capitalia tam in genere q̄ in specie sunt pa-
rtiter rememorāda ac discutiēda: q̄ cōtra singula vicia singule virtu-
tes opponunt: vt inq̄t Fīdo. in. ij. li. de sum. bo. c. xxxvij. Ideo aduer-
sus impet^o vicioz̄ cōtrarijs virtutibz̄ pugnandū est. Principaliū autē
septē vicioz̄ regina z̄ mater supbia est: inq̄t Fīdo^o ibidē. Cui opponit hūil-
tas: auaricie largitas: luxuria cordis mūdicia: frācūdie paciētia: inuidie chari-
tas: gule abstinentia: acidiē vigilātia. Et q̄ teste Leone papa vniuersa vicia p̄
cōtinentiā destruunt. Ideo quicqd̄ auaricia sitit: quicqd̄ supbia ambit: q̄cqd̄
luxuria cōcupiscit. hūil^o virtutis soliditate supet. Est q̄ cōsiderandū fm̄ Tho.
in. j. ij. q. lxxij. ar. v. q̄ pctā spūalia sunt maioris culpe q̄ pctā carnalia. s. gula z̄
luxuria. q̄ nō est sic intelligendū q̄si q̄dlibet pctm̄ spūale sit maioris culpe q̄
bet pctō carnali. Sed q̄ cōsiderata hac sola differētia spūalitatē z̄ carnalita-
tis grauiora sunt ceteris partibz̄ triplici rōne. Primo ex parte subiecti: q̄ pctā
spūalia pertinet ad spūm: cui^o est cōuertē ad deū z̄ ab eo auertit. Pctā vero car-
nalia cōsummant in delectatiōe carnalis appetitus ad quē p̄ncipaliter perti-
net ad bonū corpale cōuertit. Et ideo pctm̄ carnale inq̄tū hmōi plus habet de
cōuersione. Propter q̄d etiā est maioris adhesionis. s. pctm̄ spūale habet plus
de auersione: ex qua p̄cedit rō culpe. Scda rō sumit ex parte ei^o in quē peccat.
Nā pctm̄ carnale inq̄tū hmōi est in corpus p̄p̄iū q̄d est minus diligendū fm̄
ordinē charitatis q̄ deus z̄ primus in q̄s peccat per pctā spūalia. Tertia ratio
sumit ex parte moriū: q̄ q̄nto est graui^o impulsuū ad peccandū: tanto hō m̄
nus peccat. Pctā autē carnalia habet vehemēt^o impulsuū. i. ipam cōcupiscē
etiā carnis nobis innatā. Ideo pctā spūalia inq̄tū hmōi sunt minoris culpe q̄
corpalia que sunt gula z̄ luxuria: que ideo dicunt pctā carnalia vel corpalia: q̄
magis cōsummant in delectatiōe carnalis appetit^o. Est quoq̄ aduertendū s̄
Tho. in. j. ij. q. z̄ ar. vbi supra in responsiōe ad. ij. arg. q̄ p̄bs dicit turptōrē in
cōtinentē cōcupiscēte q̄ incōtinentē ire: q̄ m̄n^o p̄cipat de rōne. Et fm̄ hoc
etiā dicit in. ij. li. Erb. q̄ pctā intēperātie sunt maxime execrabilia: q̄ sunt cōtra
ca illas delectatiōes q̄ sunt cōes nobis z̄ brutis. Vñ q̄dāmodo p̄ ista pctā hō
mo brutalis reddit: z̄ inde est q̄ sicut Greg. dr: pctā carnalia sūt minoris culpe
z̄ maioris infamie. Que verba magis explanant infra vbi agit de peccato lu-
xurie. His dictis dicam^o aliqua de singulis pctis mortalibz̄.

De supbia q̄ fm̄ Gregorū est regina z̄ mater oim̄ pctōz̄.

Supbia igit est pctm̄ subtilissimū z̄ difficile ad cogno-
scendū q̄d quidē ingredit mētes hoim̄: quasi imperceptibiliter. Nam
qui putant se esse puriores a superbia sunt plerunq̄ magis ac magis
sua fraude decepti. Et ideo tam scripture sacre q̄ doctores catholici
superbiam detestantur triplici ratione. Primo quia est omnū peccatorum ori-
go z̄ p̄ncipiū. Secūdo q̄ est peccatoz̄ omnū grauisimū. Tertio: quia est o-
mnū periculosissimū. Circa primū nota fm̄ Tho. ij. ij. q. clxxij. ar. ij. q̄ super-
bia pōt cōsiderari dupl^r. Primo modo pur est quoddā spūale pctm̄: z̄ sic cōsi-
derat supbia fm̄ p̄p̄iā spēm quā hz̄ ex rōe p̄p̄ij oblecti. Est autē oblectū supbie
inordinat^o appetit^o p̄p̄ie excellentie. q̄ q̄dē appetit^o excellentie fm̄ Tho. vbi s̄. ar.
j. puenit ex eo q̄ aliq̄s p̄ volūtatē tendit sup̄ id q̄d est. Vñ Fīdo. in. x. li. etymol.

q̄ liber nō distinguit p̄ capitula sicut ceteri: sed Iſidorus tractat ibidē de quib̄
 buisdā vocabulis p̄ ordinē alphabeti: in q̄ dicit sic. Supb̄ dicitur est: q̄ super
 vult videri q̄ est. Qui ei vult sup̄gredi q̄ est: supb̄ est. Hec Iſido. Habz igit̄
 hec rō recta vt volūtas vniuscuiusq̄ ferat̄ in id q̄ est p̄portionatū sibi. Et id
 manifestū est q̄ supb̄a importat aliqd̄ q̄ aduersat̄ rōni recte. Hoc at̄ factū ra
 tionē peti: q̄ fm̄ Diony. in. iij. c. d. di. no. Valū aīe est p̄ter rōnē esse. Vñ Au
 gu. in. xiiij. li. de ciuit. dei. ca. xiiij. dicit q̄ supb̄a est p̄verse celsitudinis appetitus. Et
 t̄p̄ Aug. in. xix. li. de ci. dei. ait. Supb̄a p̄verse imitat̄ deū. Odit nāq̄ p̄fectū
 equalitatē sub illo: sed imponere vult socijs dominatōnē suā p̄ illo. Cōsiderā
 do q̄ supb̄ia fm̄ rōnē sui obiecti prout fert̄ in appetitū p̄te excellētē: sic aliq̄
 doctores ponūt eam inter septē vicia capitalia. Dicunt aut̄ vicia capitalia fm̄
 Thomā vbi supra. ar. viij. quedā specialia peccata ex quib̄ multa genera pec
 catorū oriunt̄. Secūdo modo cōsiderat̄ supb̄ia fm̄ quandā redundantiam
 generalē in om̄ia vicia. Et sic supb̄ia nō ponit̄ inter vicia capitalia. Sed dicit̄
 principū origo et fundamentū omniū viciōrū. Vñ Eccl̄. x. ca. dicit̄ sic. Initiū
 om̄is peccati est supb̄ia: qui tenuerit illam adimplebit̄ maledict̄ et subuer
 tet eū in fine. Nota hic q̄ supb̄ia dicit̄ initiū om̄is peccati duplici rōne. Primo p̄
 p̄ter causam que inuenit̄ in om̄i peccato. Nā in quolibet peccato inuenit̄ p̄em
 ptus dei qui est quedā causa peccati. Qui cōtempnus est auersio a creatore q̄
 est in om̄i peccato in quo p̄ponit̄ bonum cōmutabile bono incōmutabili.
 Sicut ergo sine c̄aritate cetera virtutes nihil sunt. Ita sine supb̄ia alia vi
 cia sunt nihil. Abstrahē ergo supb̄ia a corde tuo et inuenies gratiam coram
 deo. Secundo supb̄ia dicit̄ initiū om̄is peccati: quia fuit primū peccatū taz
 in celo q̄ in terra. Nam hoc genere supb̄ie peccauit̄ diabolus in celo. Unde
 Esaie. xiiij. cap. Quomō cecidisti de celo lucifer qui mane oriebatur: corruisti
 in terrā qui vulnerabas gentes. Qui dicebas in corde tuo: in celā cōscendam
 sup̄ astra celi exaltabo solū meum: sedebō in monte testamenti in laterib̄ aq̄
 lonis: ascēdā super altitudinē nubium et similis ero altissimo. Hec ibi. Sic et
 am primus homo in paradiso terrestri peccauit̄. Unde serpens ille tortuosus
 dixit ad mulierē. Nequa q̄ morte mortemini. Scit enim deus q̄ in quocunq̄
 die comederitis ex eo aperientur oculi vestri. Et eritis sicut dii scientes bonū
 et malum. Vidit igitur mulier q̄ bonum esset lignum ad vescendum et pulcritū
 oculis: aspectusq̄ delectabile et tulit de fructu illius et comedit: deditq̄ viro
 suo. Qui comedit et aperti sunt oculi amboꝝ. Hec ibi. Quapropter beatus do
 ctor Gregorius considerans vniuersalem influentiā quam habet supb̄ia ad
 om̄ia vicia: nō ponit̄ eam inter vicia capitalia: sed dicit̄ eam reginā omniū
 viciōrū et matrē. Ideo Grego. in. xxxj. li. moralū: ca. xxxij. dicit̄ sic. Ipsa nāq̄
 viciōꝝ regina supb̄ia cum deuscum plene cor cepit̄ mox illud septē prin
 cipalib̄ vicijs quasi quibusdā suis ducibus deuastandum tradit̄: quos videlicet
 cer duces exercitus sequit̄: quia ex eis proculdubio importune viciōꝝ multo
 rudines oriunt̄. Et iterum Gregorius ibidem ita subiungit̄. Radix quippe cū
 est malū supb̄ia est: de qua scriptura attestante dicit̄. Initiū om̄is peccati
 est supb̄ia. Septem nimirū principalia vicia de hac virulenta radice profe
 runt̄. s. inanis gloria: inuidia: ira: tristitia: auaritia: ventris ingluuies: luxuria.
 Nam quia his supb̄ie vicijs nos captos diabolus tenuit̄. In circo redemptor
 noster ad spirituale liberationis p̄lium spiritu septiformis gratie plenus ve
 nit. Hec Gregorius. Iſidorus etiā in. ij. lib. de summo bono. ca. xxxvij. dicit̄
 sic. Om̄is peccans superbi est: eo q̄ faciendo vicia p̄emptū habeat diuina p̄
 cepta. Recte ergo initiū om̄is peccati supb̄ia. Quia nisi p̄cesserit mādatorū dei
 inobediencia: transgressionis nō sequit̄ culpa. Hec Iſido. Et sic patz q̄ super
 bia est om̄is peccatorū origo et principū.

Supbia
 gre dicit̄ in
 tiū om̄is
 peccati.

Supbia
 fuit primū
 peccatū tā i
 celo q̄ in
 terra.

De peccato

Supbia est oim peccatorum grauissimū

Supbia est peccatum grauissimū:
Prima ratio. Secūdo peccatum supbie id in sacris scripturis atq; a doctoribus catholicis de testat: qz est oim peccatorum grauissimū. Sed q supbia sit grauissimū oim peccatorum probat qdruptici rōne. Prima rō sumit ex parte auersiois. Et est rō scilicet Tho. in. ij. q. clxxij. ar. vj. vbi dicit sic. In peccato duo attendunt. scilicet. Quersio ad cōmutabile bonū q materialit se habz in peccato: z auersio a bono incōmutabili q est formalit z cōpletua rō peccati. Ex parte autē cōuersiois nō habz supbia q sit maximū peccatorum: qz celsitudo quā supbia inordinate appetit fm suā rationē nō habet maximā repugnantiā ad bonū virtutis: sed ex parte auersiois supbia hz maximā gustatē: qz in alijs peccatis hō a deo auertit. Vel ppter ignorantiā vel ppter infirmitatē: siue ppter desiderū culuscūq; alteri boni. Sed supbia hz auersionē a deo ex hoc ipso q nō vult deo z eius regule subijci. Vñ Boet. dicit q cū oia victa fugiat a deo: sola supbia se deo opponit. Propter qd etiā specialit dicit Jaco. l. ij. ca. q de supbis resistit. z id auerti a deo z ei peccatis: qd est qsi psequens in alijs peccatis p se ad supbia pertinet: cuius actus est dei preceptus. Et qz id qd est p se potius est eo qd est p aliud: cōsequens est q supbia sit grauissimū peccatorum fm suū genū: qz excedit in auersione q formalit cōplet peccatum. Hec Tho. Secūda rō sumit ex parte diaboltice assimilationis sic. Sicut maior frus ē illa q nos magis assimilat choro z angelis dei: ita maius peccatum ē illud p qd magis assimilamur diabolo. Virtus autē humiliat nō solū facit hoies siles angelis: sed qd magis est ex hoibus facit angelos. Supbia autē tāte est iniquitatē atq; horribilitatē: vt nō solū faciat nos siles diabolo s; qd peccatum est ex angelis faciat demones. Vñ Cassio. sup ps. xvij. dicit sic. Superbia de angelo diabolum fecit: z hōi mortē intulit: z a pccata beatitudine euauguit: oim maloz mī: scelez fons: vena nequie. Et Isido. in. ij. lib. de sum. bo. ca. xxxvij. dicit sic. Verito supbia diaboli a supna beatitudine corrumpit. Qui q de virtutibus attollunt diabolum imitant: z exinde grauiter corrumpunt: qz de excelso labunt. Etia Augustin⁹ scribens ad quēdam comitē ita inquit. Humilitas hoies sanctis angelis siles facit: supbia pō ex angelis demones facit. Et vt euident ostēdā: ipa est oim peccatorum initiū z finis z causa. Quia nō solū peccatum est ipa supbia: s; etiā nullū peccatum potuit aut potest aut poterit esse sine supbia. Hec Augustin⁹. Et Bern⁹ ait. Supbia de superis ac de celestibus ad ima precipitat. Humilitas ab imis ad alta eleuat. Angel⁹ de celo ad tartara corrumpit: hō de mūdo ad celum accēdit. Ex dicitis patz rō. Tertia rō sumit ex parte vniuersal ruine. Nā humilitas pseruat z auget merita oim virtutū. Vñ Hiero. in epla ad Cellantiā q incipit. Vetus scripture celebrata snia est: dicit sic. Humilitas est p̄cipua pseruatrice z qsi qdā custos virtutū oim: nihilq; tra est qd nos tra hoibus gratos z deo faciat: q si vite merito magni. humilitate infimi sum⁹. Propter qd scriptura dicit. Quāto maior es tāto te humilia in oibus: z corā deo inuenies grām. Et de loquit p̄pham. Sup quē req̄scā nisi sup humilē z timentē fmones meos: Veruntū eā humilitate seq̄re: nō q ostēdit aut simulat gestu corpis aut fracta voce verborū: sed q puro affectu cordis exprimit. Hec Hiero. Quia snia apte dat intelligi q humilitas auget z pseruat virtutes: sed supbia p oppositū exterminat z facit ruere oēs virtutes ab aia nra. Vñ Isido. in. ij. lib. de sum. bo. ca. xxxvij. dicit sic. Supbia sicut origo est oim criminū: ita ruina oim virtutū. Ipsa est em̄ i peccato p̄ma: ipa in p̄slictu postrema. Hec em̄ p̄mo aut in exordio mentē p peccatum p̄sternit aut nouissime de virtutibus eijcit. Inde z oim peccatorum est maxia: qz tā per virtutes qz p vicia humanā mentē exterminat. Hec Isidorus. Etia Gregorius in. xxxij. libro moralū. ca. xvij. ita inquit. Alia quippe vicia eas solūmodo virtutes impetūt quibus ipsa destruunt: vt videlicet tra patientiā: gastrimargia abstinentiam: libido contentiā expugnet. Superbia autē quam viciozū radicem diximus nequaquā vnus virtutis extinctione p̄tenta cōtra cuncta anime

Tertia ratio.

membra se erigit: et quasi generalis ac pestifer morbus corpus omne corrumpit: ut quicquid illa inuadere agit. etiam esse prorsus ostendit non pro hoc deo: sed solum vane glorie suam. Quasi enim tyrannus quidam obsessam civitatem interceptis cum mentem superbia irrupit. Et quod dicitur quicquid cepit eo in domino durior exurgit: quod amplius res prorsus sine humilitate agit eo latius ista dominatur. Quisquis pro eo in se tyrannidem captiva mente suscepit: hoc primum dandum patitur quod clauso cordis oculo iudicij equitatem perdit. Hec Gregorius. Hinc Hieronymus. In epistola ad oceanum de vniuersorum viro. epistola incipit. Non quod filii oceanus: ita inquit. Iudicium autem et ruina diaboli nulli dubium quoniam arrogantia sit: incidit in eam quod in puncto horre necdum discipuli iam magistri sunt. hec Hieronymus. Ex dictis patet tertia ratio. Quarta ratio sumitur ex parte permissionis. Tanta est eius grauitas superbie quod plerumque permittit deus ruere aliquem in peccatum luxurie et in alijs peccatis ut euiter peccatum superbie. Propterea scriptus Theodosius. in. ij. q. clxxij. ar. vj. in responsione ad. iij. arg. de sic. Sic in syllogismis dicitur ad impossibile quoad quod aliquis vincit per superbie. hoc quod ducit ad inconueniens magis manifestum: Ita etiam ad vincendum superbia hominum: deus aliquos permittit eos ruere in peccata carnalia que etiam si sint minoram tamen manifestiore turpitudine continentur. Hinc Iulianus. in. ij. li. de sum. bono. c. xxxvij. dicit sic. Utilius est arroganti in quantum victo labi et humile post casum deo fieri: quam per elationem superbie grauiorem ruinam et damnationem per superbia sumere. hec Iulianus. Hoc patet de Paulo apostolo quod in secunda epistola ad Corinthios. ca. xij. de se ita ait. Et ne magnitudo reuelationum extollar me: datur est mihi stimulus carnis mee angelus sathane qui me colaphizet. Super quo textus scriptus Theodosius. in commento aureo super secunda epistola ad Corinthios: ita inquit. Sciendum est quod et plerumque sapiens medicus percutit et permittit superuenire infirmo minore morbo ut maiorem curet vel vitet: sicut ut curet spasmodum: percutit febrem. Hoc euidenter in se beatus apostolus a medico aiaz dominus noster iesu christo factum ostendit. Eius enim velut medicus aiaz summus ad curandum graues aie morbos permittit plurimos electos suos et magnos in morbis corporum grauius affligi. Et quod plus est ad curandum maiora crimina permittit incidere in minora etiam mortalia. Inter omnia pro peccata grauius peccatum est superbia. Nam sicut charitas est radix et initium omnium virtutum: sic superbia est radix et initium omnium viciorum. Ecce. x. c. In initium omni peccati superbia. Quod sic patet. Charitas enim tota dicitur radix omnium virtutum quod coniungit deo quod est vltimum finis. Unde sicut finis est principium omnium operabilium: ita charitas est principium omnium virtutum. Superbia autem auerit a deo. Et enim superbia appetit inordinatus excellere. Si enim aliquis appetit aliquam excellentiam sub deo. Si moderate quidem appetit et propter bonum sustineri potest. Si vero non debito ordine: potest quidem alta vitia incurrere scilicet ambitionis auaricie: seu inanis glorie et huiusmodi. Tamen non est peccatum superbia nisi quoniam quis appetit excellentiam non ordinando illam ad deum. Et tunc superbia peccatum dicitur separat a deo: et est radix omnium viciorum et pessimum omnium: propter quod deus resistit superbis: ut dicit Iacobus. iij. ca. Quia ergo in bonis est maxime materia humus viciorum: scilicet superbie: quod eius materia est bonum: permittit aliquos electos suos impediri ex aliqua sui parte: ut per infirmitatem vel per aliquem defectum. Et aliquos etiam per peccatum mortale: ab hominibus bono: ut sic ex hac parte humiliter quod ex illa non superbiat. Et homo sic humiliatus recognoscat de suis viciorum stare non posse. Unde dicit ad Romanos. vij. ca. Diligentibus deum omnia cooperantur in bonum. non quod ex eorum peccato: sed ex ordinatione dei. Quia igitur apostolus magnam habebat superbiam materiam. Primum quantum ad spirituale electionem qua a domino electus est. Actus. ix. ca. Quis electio est mihi iste ut portet nomen meum coram gentibus et regibus et filiis israel. Secundo quantum ad secretorum dei cognitionem. Unde. ij. ad Corinthios. xij. ca. dicit se raptum in tertium celum et in paradysum ubi audiuit arcana verba que non licet homini loqui. Tertio quantum ad malorum persequendum: quod. ij. ad Corinthios. xi. ca. ait. In laboribus plurimis: in carceribus abundanti: in plagis supra modum: in mortibus frequenter: a iudeis quinquies quadragenas vna minus accepti. Ter virgis cecus sum: semel lapidatus sum: ter-

Quarta
ro pbat
grauitas
superbie.

Permittit
deus ruere
et quere

De peccato

navfraglum fecl. Quarto q̄ntū ad p̄ginalē integritatē: q̄z ip̄e dicit. j. ad Co
rinth. vij. ca. Volo aut̄ oēs hoies esse sicut meip̄m. Quinto q̄ntū ad bonoz
opationē: q̄z j. ad Cor. xv. dr. Abūdanrius illis oib; laborauit. nō ego aut̄: sed
gr̄a dei mecum. Sexto sp̄cialiter q̄ntū ad maximā sciētiam q̄ emicuit q̄ sp̄a
liter inflat. Ideo dñs ei adhibuit remediū ne in supbia extolleret. Et hoc est
q̄d dr. Et ne magnitudo reuelatiōis mihi facte extollat me in supbia: dat̄ est
mihi. i. ad meā utilitatē z hūilitatiōē. Dat̄ est in quā mihi stimulus cruciās
corpus meū p̄ infirmitatē corp̄is vt aia sanet. Quia ad lram dr̄ q̄ fuit vehem̄
ter affliccus dolore iliaco. Vel stimulu carn̄is mee. i. p̄cupiscētē surgēs ex car
ne mea: a qua multū infestabat. vñ Aug. dr̄ q̄ inerat ei mor̄ cōcupiscētē: q̄s
tū diuina gr̄a refrenabat. Iste in q̄ stimulus est angel̄ sathane. i. angel̄ mah
lignus. Est aut̄ angel̄ a deo missus seu p̄missus sed sathane int̄t̄io est vt sub
uertat: dei vero vt humiliet z p̄batū reddat. Timear ergo pct̄ōz si apl̄s z vas
electiōis secur̄ nō erat. Hec Tho. Hinc Hiero. in epl̄a. ad Eustochiū fillam
sancti Paule de p̄ginitate suanda: epl̄a incipit. Audi filia z vider̄ inclina au
rē tuā: dr̄ sic. Si apl̄s vas electiōis z p̄parat̄ in euāgelii ch̄t: ob carn̄is acule
os z incertiua victoz rep̄mit corp̄ suū z futuri subijct̄ ne alijs p̄dicans ip̄e re
prob̄ inuentat. Et tñ videt aliā legē in mēbris suis repugnantē legi mēt̄is sue
z captiūū se in legē duci pct̄i. Si post nuditatē ieiunia: fames: carcerē: flagella
supplicia in semetip̄m reuersus exclamat. Infelix ego hō q̄s me liberabit de
corpore mortis huī. Tu te putas securā esse debere: Caue queso neq̄ de te
dicat de. Virgo isrl̄ cecidit: z nō est q̄ susceper̄ eā. Audeter loquar. Cū om̄ia
possit de. suscitare: p̄gine nō p̄t post ruitā. Valet quidē liberare de pena: s; z
nō valet coronare corruptā. Hec Hiero. Ex dictis patet quarta rō qua p̄bat̄
supbia fore oim̄ pct̄ōz grauissimū. Ex hoc ip̄o q̄ p̄ et̄ remediū: deus p̄mittit
hoiem incidere in alia pct̄a minora. Propterea Isidor̄ in. ij. lib. de sum. bo.
ca. xxxvij. dicit sic. Om̄i victo deteriorē esse supbia: seu p̄pter hoc q̄ a sum
mis p̄sonis z p̄mis assumit: seu q̄ de opere iusticie z p̄tutis exortur. minus
q̄ eius culpa sentit. Luxuria vero carn̄is ideo notabilis oib; est: q̄m statim per
se turpis est. Et tñ pensante deo/ superbia minor est. Sed q̄ detinet̄ supbia et
nō sentit: labit̄ carn̄is luxuria: z p̄ hanc humilitatus z a cōfusiōe surgat z a sup
bia. hec. Isido. Ideo glo. sup̄ illo p̄bo ps̄. Supb̄ inique agebāt vsq; quaq;:
dicit sic. Maximū pct̄m in hoie est superbia q̄z inde manauit nr̄i delicta origo
Super qua auroitate format̄ talis rō. Illud est maximū z grauissimū oim̄
pct̄ōz q̄d est vniuersale p̄ncipiū z origo oim̄. sed supbia est hm̄ōi: vt patet ex
auroitate allegata: ergo est grauissimū oim̄ pct̄ōz. Itē sup̄ illo verbo Da
uid. Emūdabor a delicto maximo. glosa dr̄ sic. A delicto maximo. i. a delicto
supbie q̄d ē vltimū redeuntib; ad deū z p̄mū recedētib; a deo. Sup̄ q̄ auroi
tate format̄ talis rō. Illud est grauissimū oim̄ pct̄ōz p̄ q̄d p̄mo a deo recedit̄:
z vltimo ad deū redit̄: sed tale est supbia vt dr̄ glosa allegata: ergo supbia est
oim̄ peccatoz grauissimū.

Culpa su
pbie mi/
nus sen/
titur

Nota
tria ma/
la supbie
Supbia
est pecca
tū gene/
rosūm.

Supbia est oim̄ pct̄ōz periculosissimū.
Ertio dicit̄ q̄ superbia est oim̄ peccatoz periculosissimū. Nota ergo
tria de supbia fm̄ Robertū holkor in cōmento p̄clarissimo sup̄ li. Sap.
lectiōe. lxij. Primo superbia inter oia vicia est magis generosum nascē
do. Sc̄do est pct̄m magis animosuz inuadēdo. Tertio est viciū magis caute/
losum alliciēdo. In p̄mis superbia inter oia pct̄a est valde generosum nascēdo
q̄z est sp̄iale v̄pote q̄d inter angelicos sp̄s adinuentū est. Iō nobiles mentes
nimis impedit z agitat. vñ Hiero. atr̄ Supbia natiōe celestis: sublimium ap
petit mētes z quasi ad p̄rios reuolans ortus: appetit gl̄iaz puritatē hoim̄ ir
rūpere: que de gl̄iaz puritate angeloz erupit: vt quos inuenit participes natu